

Accountantsverslag

Veiligheidsregio Haaglanden
Boekjaar 2019

Aan het bestuur van
Veiligheidsregio Haaglanden

Den Haag, 25 maart 2020

Geacht bestuur,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat is opgesteld in het kader van de opdracht om de jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Haaglanden (hierna: VRH) te controleren. Dit accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening van VRH.

In dit verslag lichten wij toe welke overwegingen plaats hebben gevonden bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de werkzaamheden die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening.

Wij hebben bij de jaarrekening over boekjaar 2019 een goedkeurende controleverklaring verstrekt ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. De bevindingen in dit verslag doen dan ook geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening.

Wij hebben het accountantsverslag toegelicht en besproken met een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij bedanken de medewerkers van de VRH voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van onze rapportage.

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend.

drs. R. Buitenhuis RA
Director

Inhouds- opgave

Bestuurlijke samenvatting controle 2019	5
Belangrijkste bevindingen uit onze controle	8
Interne beheersing	18
Rechtmatigheidsmededeling	20
Bijlagen	
Bijlage A – SiSa-bijlage	22
Bijlage B – Reikwijdte van de controlewerkzaamheden	23
Bijlage C – Onafhankelijkheid	24
Bijlage D – Geconstateerde controleverschillen	25
Bijlage E – Controleaanpak	26

Bestuurlijke samenvatting controle 2019

Bestuurlijke samenvatting controle 2019

Conclusies jaarrekeningcontrole 2019

Kernpunt	Uitkomst
Goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid	Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de VRH een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva per 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
Goedkeurend oordeel ten aanzien van rechtmatigheid	Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen.
Geen bevindingen ten aanzien van de WNT-verantwoording	Wij hebben de WNT-verantwoording van de VRH gecontroleerd met inachtneming van het controleprotocol WNT. Wij kunnen concluderen dat de opgenomen toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen. In onze controleverklaring is een specifieke alinea opgenomen ter benadrukking van aangelegenheden. Deze bepaling komt terug in alle controleverklaringen met betrekking tot de WNT 2019 omdat de cumulatiebepaling met betrekking tot beloning van topfunctionarissen door accountants niet controleerbaar is.
Geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage	Op grond van ons onderzoek naar de SiSa-bijlage van de jaarrekening hebben wij geen bevindingen geconstateerd.
Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenschappelijke regelingen (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de Gemeenschappelijke Regeling en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Wet op de gemeenschappelijke regeling en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Bestuurlijke samenvatting controle 2019

Conclusies jaarrekeningcontrole 2019

Kernpunt	Uitkomst
Interne beheersing	Wij hebben de processen van interne beheersing in het kader van de verantwoording van de jaarrekening beoordeeld. In z'n algemeenheid zijn wij van mening dat de interne beheersmaatregelen binnen de VRH voldoende zichtbaar zijn vastgelegd en dat deze maatregelen ook als zodanig bestaan en werken.
Automatiseringsomgeving	Wij hebben de automatiseringsomgeving getoetst in het kader van de jaarrekeningcontrole. Hierbij zijn enkele verbetermogelijkheden geïdentificeerd.
Financiële positie	Het eigen vermogen bedraagt per ultimo boekjaar € 8.777.000 waarvan € 3.835.000 het onverdeelde resultaat over boekjaar 2019 betreft. De financiële positie die je hieruit kan afleiden kwalificeren wij gezien het constante karakter van de bedrijfsvoering en het lastenniveau als voldoende. De weerstandscapaciteit is ultimo 2019 van de gelijke omvang als de algemene reserve.
Voorziening groot onderhoud	Wij hebben geconstateerd dat er een analyse is opgesteld van de gemaakte onderhoudskosten versus de begrote kosten conform de meerjarenonderhoudsplanning (MJOP). In voorgaande controlejaren was deze analyse niet beschikbaar, wij hebben vastgesteld dat deze bevinding adequaat is opgevolgd.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Een goedkeurend oordeel bij uw jaarrekening

Een goedkeurende verklaring over getrouwheid en rechtmatigheid

De door ons geconstateerde ongecorrigeerde controleverschillen inzake getrouwheid en rechtmatigheid blijven binnen de door u gestelde goedkeuringstoleranties. Daarom geeft onze controleverklaring de volgende oordelen:

Getrouwheid	Goedkeurend
Rechtmatigheid	Goedkeurend

Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden inzake de jaarrekening hebben wij de goedkeuringstolerantie gehanteerd in overeenstemming met het Besluit Accountscontrole Decentrale Overheden (BADO). U heeft geen lagere marge vastgesteld waardoor wij het wettelijke kader als uitgangspunt hebben gehanteerd. Hieruit volgt dat wij voor de jaarrekening een tolerantie voor fouten van € 970.000 (1% van de totale lasten inclusief dotaties in reserves) hebben gehanteerd en een voor onzekerheden een tolerantie van € 2.910.000 (3% van de totale lasten inclusief dotaties in reserves).

In dit accountantsverslag worden fouten en onzekerheden gerapporteerd die de door u vastgestelde rapportagetolerantie van € 245.000 (conform het controleprotocol 25% van de goedkeuringstolerantie) overschrijden en worden overige bijzonderheden die van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening door uw bestuur gerapporteerd.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het BBV

De directie en het bestuur hebben in de jaarrekening 2019 de voorschriften van het BBV gevolgd. Dit betekent dat geen materiële alternatieve verwerkingswijzen zijn gehanteerd.

Daarnaast zijn naar onze mening gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

De VRH heeft gedurende 2019 geen vrijwillige wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig de Wet op de gemeenschappelijke regelingen is opgesteld en verenigbaar is met de jaarrekening. Verder hebben wij vastgesteld dat de verplichte paragrafen zijn toegevoegd.

Anticumulatie bepaling WNT

Met ingang van boekjaar 2019 dienen ook de ontvangen vergoedingen die bij andere WNT-plichtige instellingen zijn ontvangen te worden verantwoord in de WNT verantwoording. Aangezien het voor ons niet mogelijk is de volledigheid vast te stellen van de dienstbetrekkingen en de ontvangen vergoedingen, is in het WNT controleprotocol opgenomen dat wij de anticumulatiebepaling niet hoeven te controleren. In onze controleverklaring is dit ook als zodanig toegelicht.

Een goedkeurend oordeel bij uw jaarrekening

Gemaakte schattingen in de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het bestuur belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het bestuur heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende toelichting. Voor wat betreft de belangrijkste schattingen die ook in het voorgaande jaar relevant waren, is onze conclusie dat deze gebaseerd zijn op consistente uitgangspunten en veronderstellingen.

Gemaakte schatting	2019	2018
Waardering van uw materiële vaste activa <u>Toelichting:</u> <i>Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de materiële vaste activa een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw materiële vaste activa.</i>	●	●
Voorziening groot onderhoud <u>Toelichting:</u> <i>De gemaakte schattingen met betrekking tot de voorziening groot onderhoud zijn evenwichtig in de zin dat er een deugdelijke onderbouwning beschikbaar is. Op het gebied van analyse van realisatie versus begroting zijn nog mooie stappen gezet gedurende 2019.</i>	●	●

Legenda status:

- = evenwichtig
- = optimistisch
- = voorzichtig
- = controleverschil

Bevindingen

2.1 Omzetting leningen

Eind 2019 is besloten een tweetal leningen één op één om te zetten naar een lening met een lagere rentelast. De besparing die is gerealiseerd op de rentelasten voor de komende jaren is aanzienlijk.

Er is voor het omzetten € 409.000 aan boeterente betaald. Deze boeterente is in 1 keer ten laste gebracht van het resultaat 2019. De bepalingen binnen het BBV geven in geval van herfinanciering de mogelijkheid de boeterente te activeren en af te schrijven over maximaal de duur van de leningen, maar ook om de boeterente in één keer ten laste van het resultaat te brengen.

In de financiële verordening van de VRH is geen bepaling opgenomen hoe om te gaan met boeterente. Er is er nu voor gekozen om de boeterente in 1 keer ten laste van het resultaat te brengen. Wij adviseren in de financiële verordening een paragraaf op te nemen hoe om te gaan met boeterente in geval van herfinanciering.

2.2 Voorziening groot onderhoud

Wij hebben geconstateerd dat ten tijde van de controle van de jaarrekening 2019 een interne analyse beschikbaar was van de verantwoorde groot onderhoudsuitgaven. In voorgaande controlejaren was deze analyse niet voorhanden. Wij stellen hiermee vast dat de VRH opvolging heeft gegeven aan onze aanbeveling van vorig jaar.

Wij hebben geconstateerd dat de kwaliteit van de onderbouwing van de onderhoudsvoorziening alsmede de analyse van de onttrekkingen over boekjaar toereikend waren. Wel merken wij op dat de inrichting van de voorziening een hoog detailniveau heeft.

Conform voorgaande jaren is in 2019 significant minder uitgegeven aan groot onderhoud dan gepland in de MJOP. De schouw die is uitgevoerd en de basis vormt voor de MJOP lijkt niet accuraat.

Wij hebben vastgesteld dat er (net als in voorgaande jaren) prijsverschillen zijn tussen de prijs van de begrote werkzaamheden en de gerealiseerde lasten. Het is onzeker of de begrote bedragen in de onderhoudsbegroting juist zijn, doordat de begrote prijzen in veel gevallen niet aansluiten op de realisatie. Het management van de VRH heeft besloten de systematiek na het boekjaar te wijzigen. De verantwoording van de voorziening groot onderhoud per 31-12-2019 bevat een onzekerheid gezien de prijsverschillen van die geconstateerd zijn ten aanzien van de uitgaven in de afgelopen jaren. Gezien het feit dat de prijsverschillen zowel positief als negatief zijn, worden verschillen goeddeels door elkaar gecompenseerd. Om die reden is er ook geen sprake van een onzekerheid in de voorziening.

Wij steunen het voornemen van de VRH om de methodiek van de bepaling van de voorziening groot onderhoud te vernieuwen. Het invoeren van een grensbedrag (VRH is voornemens € 25.000 te nemen) in plaats van de mate van het huidige detail niveau zal vermoedelijk zorgen voor meer beheersing en inzicht in de uitgaven voor groot onderhoud. De VRH zal een nieuwe schouw uit laten voeren in 2020 welke de basis zal vormen voor het nieuwe onderhoudsplan.

2.3 Overdracht LMS

Het bestuur van de VRH heeft in 2018 ingestemd met het 'Uitwerkingskader' voor de overdracht van het beheer van de meldkamer aan de Nationale Politie. De overdracht is eind 2019 formeel bekrachtigd door de ondertekening van het overdrachtdossier 'Gemeenschappelijke Meldkamer Den Haag'. De activa die samenhangen met de huidige meldkamer zijn door de VRH in kaart gebracht. Per 31-12-2019 is de boekwaarde van de activa die samenhangen met de meldkamer € 1,3 miljoen. De activa is tegen boekwaarde verkocht op 1-1-2020. Gezien het feit dat de transactie geen impact heeft op het resultaat concluderen wij dat de verantwoording van de activa LMS per 31-12-2019 juist is.

2.4 Bijdrage politie meldkamer

In 2019 heeft de VRH een teruggave ontvangen van de politie € 900.000 uit hoofde van efficiency voordelen die zijn gerealiseerd met de gezamenlijke meldkamer. Deze bijdrage is als opbrengst verantwoord in de jaarrekening 2019.

De financiële positie van de VRH

Resultaat nader besproken

Het gerealiseerd resultaat over het jaar 2019 bedraagt € 3.835.000 voordelig ten opzichte van het een begroot resultaat van 0. Hieronder hebben wij de verschillen tussen de gewijzigde begroting en realisatie weergegeven.

Tabel resultaat 2019 ten opzichte van de gewijzigde begroting (x € 1.000)

	Herziene Begroting	Jaarrekening	Vershil
Totale lasten	100.689	97.057	-/- 3.632
Totale baten	100.092	100.471	379
Totaal saldo van baten en lasten	-/- 597	3.414	4.011
Mutatie in de reserves	597	421	-/- 176
Gerealiseerd resultaat	0	3.835	3.835

Afwijking (afgerond) (x € 1.000)	Voordelig	Nadelig
1. Voordeel gezamenlijke beheerskosten meldkamers	1.200	
2. Voordeel vacatureruimte	1.500	
3. Voordeel gemeenschappelijke crisisbeheersing	200	
4. Incidentele verkoop vervangen voertuigen	200	
5. Bijdrage RAV, latere uitbreiding capaciteit GnKM	200	
6. Overige & onvoorzien niet nodig gebleken	500	
Totaal	3.800	

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn uitgebreid toegelicht in de paragraaf 1.3 van de jaarrekening. De belangrijkste en meest opvallende posten welke leiden tot het gerealiseerde resultaat zijn hiernaast weergegeven.

Op basis van het omvangrijke positieve resultaat hebben wij geanalyseerd of begrotingswijzigingen tijdig aan het bestuur zijn gecommuniceerd. Uit onze analyse blijkt dat de belangrijkste voordelen op een laat moment in het jaar definitief bekend zijn geworden, waardoor het eerder communiceren in een begrotingswijziging niet aan de orde is geweest. Wij benadrukken het belang om tijdig (voordelige en nadelige) begrotingswijzigingen door het algemeen bestuur vast te laten stellen.

De financiële positie van de VRH

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2019 is gevoerd.

De gewenste weerstandscapaciteit bedraagt € 1,46 miljoen, de beschikbare weerstandscapaciteit welke gelijk is aan de algemene reserve bedraagt € 1,41 miljoen.

De VRH heeft op basis van een risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Hieruit volgt een gekwantificeerd bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit van € 1,46 miljoen (2018: € 1,40 miljoen). De grootste door uw Gemeenschappelijke Regeling geïdentificeerde risico zijn:

- Invoering WNRA: € 461K
- Instroom vrijwilligers: € 289K

Ten opzichte van voorgaand jaar is sprake van een lichte stijging van de gekwantificeerde risico's met € 51K.

Rechtmatigheid

Europese aanbestedingsrichtlijnen

In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2019 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkoop blijkt dat voor enkele inkooptrajecten achteraf boven de Europese aanbestedingsdrempel liggen. Deze opdrachten zijn intern bekend. De initiële verwachting voor deze opdrachten was dat de opdrachten kleiner zouden zijn. Op basis van onze controle komt naar voren dat deze inkoop niet als onrechtmatig zijn aangemerkt.

Begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2019, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de gemeentewet en moeten door het algemeen bestuur zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het algemeen bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het algemeen bestuur.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2019 van de Commissie BBV.

In de kadernota is opgenomen dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma.

In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het bestuur een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma. Het bestuur stelt uw algemeen bestuur voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2019. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Kredieten

Wij constateren dat er geen overschrijdingen op investeringsniveau aanwezig zijn ten opzichte van de gevoteerde kredieten.

Mutaties in de reserves

De mutaties in de reserves zoals opgenomen in de jaarrekening kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(* € 1.000)	Gewijzigde begroting	Jaarrekening	Vershil
Dotaties		54	54
Onttrekkingen	597	475	-/- 122
Saldo mutaties in de reserves	-/- 597	-/- 421	-/- 68

Aan de afwijkingen liggen bestuursbesluiten ten grondslag inzake de gehanteerde systematiek. De rechtmatigheid is door ons vastgesteld.

Niet financiële beheershandelingen

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De VRH heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

SiSa-bijlage en WNT

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw Gemeenschappelijke Regeling samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

Wij hebben de juistheid en volledigheid van de WNT toelichting zoals opgenomen in bijlage 5.5 in de jaarrekening gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

De naleving van de anticumulatiebepaling maakt geen onderdeel uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Interne beheersing

Interne beheersing

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2019 van de VRH hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van de VRH in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Bevindingen interne beheersing

In onze managementletter 2019, uitgebracht in januari 2020, hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2019 opgenomen. Hieruit blijken op meerdere vlakken verbetermogelijkheden, maar ook dat verbeteringen zijn doorgevoerd.

In z'n algemeenheid zijn wij van mening dat de interne beheersmaatregelen binnen de VRH voldoende zichtbaar zijn vastgelegd en dat deze maatregelen ook als zodanig bestaan en werken.

Automatisering

Wij hebben vastgesteld dat de automatiseringsomgeving binnen de VRH voldoet aan de daaraan te stellen eisen waardoor gesteund kan worden op uitgevoerde controles in het systeem. Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Fraude en naleving wet- en regelgeving

Zowel de algemeen bestuur als de directie is primair verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en voor de naleving van wet- en regelgeving. Het is van belang dat de directie, onder toezicht van de algemeen bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude hebben ontdekt.

Interne beheersing

Wij hebben de volgende frauderisico's bij de VRH onderkend:

Gesignaleerde frauderisico's	Beheersingsmaatregelen	Systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden
Doorbreking van de beheersmaatregelen door het management bij de totstandkoming van de significante schattingsposten in de jaarrekening van de VRH	Interne review van de uitgangspunten en aannames van schattingsposten in de jaarrekening door de diverse control lagen binnen de VRH.	Detailcontrole van de aannames en uitgangspunten ten aanzien van de significante schattingsposten in de jaarrekening van de VRH
Onrechtmatige betalingen	Controle onjuistheid van het bankrekeningnummer van betalingen groter dan €10.000	Data-analyse op onlogische bankbetalingen.
	Controle op mutaties in crediteurenstamgegevens	
	Verbijzonderde interne controle op betalingen	

Rechtmatigheidsmededeling

Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Met ingang van boekjaar 2021 dient het bestuur van de gemeenschappelijke regeling zelf verantwoording af te leggen over het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, dat wil zeggen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen.

Deze verantwoording gaat onderdeel uitmaken van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling en als zodanig object van onderzoek worden voor de accountant in zijn opdracht om een getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening af te geven. Het algemeen bestuur dient de materialiteits- en rapporteringsgrens te bepalen, mogelijk wel binnen een bepaalde wettelijke bandbreedte.

De aanstaande wetswijziging veroorzaakt dat de bewijslast om aan te tonen dat de gemeenschappelijke regeling primair in control is op gebied van financiële rechtmatigheid en getrouwheid wordt verlegd van de accountant naar het dagelijks bestuur. De intentie is dat de accountant hierbij als vierde lijn gaat functioneren. In onze optiek kan dit alleen worden bereikt als uw zelfcontrolerend vermogen in de 1ste, 2de en 3de-lijn binnen uw mogelijkheden en ambitieniveau optimaal is, waardoor wij alleen in de noodzakelijke processen en transacties hoeven te “spitten”. Waar de 2de en 3de lijncontrole goed is ingericht zullen wij in hogere mate steunen op uw deelwaarnemingen maar altijd in beperkte omvang zelfstandig werkzaamheden blijven uitvoeren. U mag van uw accountant verwachten dat hij zelfstandig een oordeel blijft vormen over de beheersing van de organisatie. Voor gebieden die minder belicht worden, zullen wij uitgebreidere werkzaamheden uitvoeren.

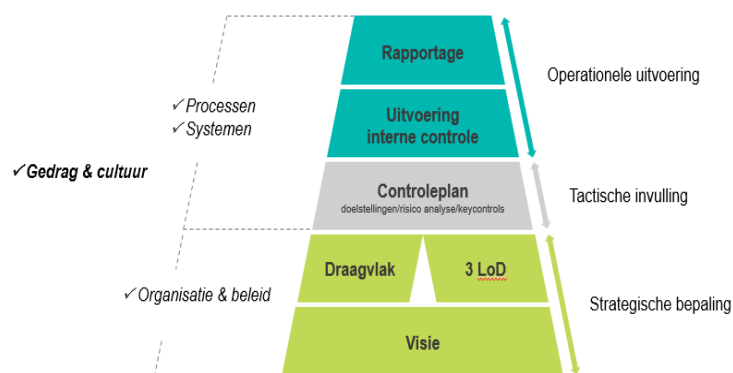
Om voorbereid te zijn op deze wetswijziging adviseren wij u om een kritische analyse uit te voeren op de huidige stand van zaken binnen uw gemeenschappelijke regeling. Allereerst is het van belang om terug te blikken, en na te gaan in hoeverre uw organisatie in de afgelopen jaren gesteund heeft op de werkzaamheden van de accountant of was het oordeel van de accountant een bevestiging van hetgeen reeds gecommuniceerd was door de 3de lijn (VIC: Verbijzonderde Interne Controle). Afhankelijk van de uitkomsten van deze analyse, dient u ambitie gericht op de wetswijziging te gaan bijstellen. Wij raden u aan om deze ambitie officieel vast te stellen, waarmee verankering in de organisatie wordt geborgd. In deze visie dient een beeld te worden geschetst hoe u de organisatie wenst te beheersen/ controleren. De visie dient een leidraad te bevatten voor de organisatie om te waarborgen en zichtbaar te maken dat binnen de gemeenschappelijke regeling getrouw en rechtmatig wordt gehandeld.

Op basis van het gewenste ambitie niveau in de visie dient te worden bepaald of de randvoorwaarden voor realisatie van deze visie toereikend zijn binnen uw gemeenschappelijke regeling en wat dit eventueel betekent voor de huidige inrichting van de 1ste, 2de en 3de lijnscontrole, de positionering van de 3de lijn (VIC). Ten aanzien van de positionering van de VIC is het belangrijk dat zij de positie krijgen om onafhankelijk te rapporteren over eventuele bevindingen. Uitgangspunten die bij een eventuele herziening/ herstructurering van uw organisatie in ogenschouw moeten worden genomen is een goed werkende bestuurlijke inrichting, actuele risicomanagement /beheersing per proces, juiste implementatie van de PDCA- cyclus (plan, do, check en act) en toezicht op de invoering van verbetermaatregelen.

Rechtmatigheidsmededeling

Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Belangrijk is hierbij om na te gaan wat de (aangepaste) visie betekent voor uw processen en systemen. Indien er vele aanpassingen benodigd zijn om uw organisatie zichtbaar in control te krijgen op het gebied van getrouwheid en financiële rechtmatigheid heeft dit een behoorlijk impact op uw medewerkers. De aanpassingen dienen uiteindelijk te worden gedragen door de medewerkers van de gemeenschappelijke regeling op elke niveau binnen de organisatie. Hierbij is gedegen aanpak voor de implementatie essentieel. Iedere medewerker dient namelijk op zijn niveau te worden meegenomen in het gewenste risico management zoals dat is beschreven in de visie. Onze visie hierop is om medewerkers vooral aan de voorkant te betrekken bij de actualisatie van de het risicomanagement/beheersing per proces. Hierdoor creëer je bewustwording en draagvlak door de gehele organisatie. Onderstaand figuur geeft bovenstaande visueel weer

Teneinde hier grip op te krijgen is het zaak aandacht te hebben voor mensgerichte beheersinstrumenten. Het vaststellen van gewenst gedrag en het borgen van dit gedrag middels genoemde beheersinstrumenten zal daarbij helpen. De zogenaamde "Soft controls" zijn op te vatten als maatregelen die van invloed zijn op bijvoorbeeld de motivatie, loyaliteit, integriteit, inspiratie en normen en waarden van medewerkers. Soft controls vormen een onlosmakelijk onderdeel van de set beheersmaatregelen die het management treft om zeker te stellen dat de organisatiedoelstellingen worden gerealiseerd (De Heus en Stremmelaar, 2000).

Rechtmatigheidsmededeling

Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Wij adviseren u om aandacht te hebben voor deze aspecten. Wij kunnen u hierbij helpen door dit mee te nemen in onze controle aanpak en een eerste 0-meting hierover op te stellen. Wij kunnen ons ook voorstellen dat het belangrijk is voor het bestuur en de ambtelijke organisatie om meer duidelijkheid te krijgen over de invulling van ieders rol en verantwoordelijkheid en de eisen die worden gesteld aan de interne beheersing om tot een rechtmatigheidsverantwoording te kunnen komen en met elkaar hierover het goede gesprek te hebben. Wij gaan graag het gesprek met u aan om u verder te adviseren over het mogelijk verder verfijnen van de visie, de inrichting van de interne controle en positionering van de VIC. Tevens kunnen wij u ook van dienst zijn bij de uitwerking van uw risicoanalyse en u adviseren over mogelijke beheersmaatregelen. Wij hebben ervaring met het beleggen van sessies met medewerkers om de risicoanalyse en beheersmaatregelen in kaart te brengen en zodoende draagvlak te creëren bij uw medewerkers. Wij houden bij de advisering uiteraard rekening met de eisen en schaal van uw gemeenschappelijke regeling.

In januari jl. is de model tekst en de toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording gepubliceerd door de commissie BBV. Hiermee is bekend geworden hoe de verantwoording eruit komt te zien. Er is echter nog niet bekend gemaakt op welke wijze het bestuur tot een rechtmatigheidsverantwoording kan komen: het antwoord op de vraag: wat moet de gemeenschappelijke regeling doen om de verantwoording te kunnen verstrekken. Inmiddels zijn wij bij diverse gemeenschappelijke regelingen aan de slag met bestuur en ambtelijke organisatie om het antwoord op deze vraag te vinden. Het gaat daarbij om het bepalen van de gemeenschappelijke ambitie ten aanzien van interne beheersing, het creëren van draagvlak binnen de organisatie en het bestuur en het formuleren van normenkader, toetsingskader en aanpak van de interne rechtmatigheidscontrole (waaronder controleplan). Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen interne beheersing in de processen (eerste lijn), interne controle onder verantwoordelijkheid van de lijnmanager (tweede lijn) en de verbijzonderde interne controle (derde lijn). De samenhang en inrichting van deze drie lijnen (three lines of defence) is belangrijk om in 2020 te ontwerpen en in te richten. Wij adviseren u een plan van aanpak op te stellen, waarbij 2020 een voorbereidingsjaar en tevens een testjaar kan zijn. Over 2020 verstrekt de accountant nog een rechtmatigheidsoordeel. Met ingang van 2021 beperkt het oordeel van de accountant zich tot een getrouwheidsoordeel. Overigens controleert de accountant vanaf 2021 ook de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening.

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door de VRH samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2020 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A2	Brede doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)	0	8.531.000	-

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid:	Goedkeurend

Bijlage B – Reikwijdte van de controlewerkzaamheden

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. De goedkeuringstolerantie is vastgesteld door het algemeen bestuur en vervolgens ter besluitvorming gebracht van het algemeen bestuur en opgenomen in het controleprotocol. Ten opzichte van voorgaand jaar zijn er geen wijzigingen aangebracht in de te hanteren percentages.

Op grond van de jaarrekening 2019 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 970.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 2.910.000(3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het algemeen bestuur bepaald op € 245.000 (25% van de goedkeuringstolerantie).

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2019 van de VRH gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenschappelijke regelingen. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol en het controleprotocol Wet normering topinkomens 2019 vallen. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Bevestiging bij de jaarrekening

Wij hebben het algemeen bestuur gevraagd om een bevestiging bij de jaarrekening. Er zijn geen aanvullende bevestigingen toegevoegd aan de bevestiging bij de jaarrekening.

Bijlage C – Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van VRH

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance-opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO, die wij hieronder hebben opgenomen betreffen:

- langdurige betrokkenheid
- samenloop van dienstverlening
- geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's (organisaties van openbaar belang) vanaf 1 januari 2014 en kantoorroolatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Op 17 juni 2016 is een gewijzigde ViO van kracht geworden vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en het algemeen bestuur van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Wij bevestigingen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de VRH in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit het afgelopen jaar niet is aangetast.

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- drs. R. Buitenhuis RA (director) betrokken als verantwoordelijk accountant sinds de controle van de jaarrekening 2018.
- S. Turenhout RA (senior manager) betrokken als manager sinds de controle van de jaarrekening 2016.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurediensten. Voor niet-OOB's, zoals de VRH, is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assuredienst niet van materiële invloed is op het assuranceobject. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assuredienst niet:

- subjectief of niet-routinematig is of;
- een verwerkingswijze in het assuranceobject ten gevolge heeft waarvan het assuranceteam twijfelt of deze verwerkingswijze passend is; of
- leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Wij verrichten geen non-assurediensten bij de VRH.

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100. Wij bevestigen u dat dergelijke geschenken niet door ons verstrekt zijn dan wel ontvangen.

Bijlage D – Geconstateerde controleverschillen

Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het bestuur en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Geconstateerde verschillen zijn, indien mogelijk, gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening.

Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat. Rechtmatigheidsfouten kunnen niet gesaldeerd worden.

Fouten

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
-	-	-
Totaal fouten	-	-

Onzekerheden

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
-	-	-
Totaal onzekerheden	-	-

Bijlage E – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2019 onderkend:

- schattingen en toelichtingen in de jaarrekening, met name waar het de voorziening groot onderhoud betreft;
- Het niet voldoen aan aanbestedingsregels;
- Onrechtmatige betalingen.

Significante schattingsposten

De belangrijkste schattingsposten binnen de jaarrekening van de VRH betreffen:

- waardering van uw materiële vaste activa;
- nauwkeurigheid en volledigheid van de voorzieningen.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van de VRH beoordelen wij deze door het bestuur gemaakte schattingen. Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden concluderen wij dat de gemaakte schattingen door het bestuur aanvaardbaar zijn.

Contactgegevens

drs. Robert Buitenhuis RA

Director

r.buitenhuis@bakertilly.nl

drs Stefan Turenhout RA

Senior Manager

s.turenhout@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Scheveningseweg 80-82

Postbus 85745

2517 KZ Den Haag

+31 70 358 90 00

